Parlamentul European
2024-2029

TEXTE ADOPTATE

P10_TA(2026)0123

Îmbunătățirea conectivității, conservarea patrimoniului cultural și stimularea excelenței la nivel local în turismul european – gestionarea destinațiilor turistice și dezvoltarea turismului regional

Rezoluția Parlamentului European din 28 aprilie 2026 referitoare la îmbunătățirea conectivității, conservarea patrimoniului cultural și stimularea excelenței la nivel local în turismul european: gestionarea destinațiilor turistice și dezvoltarea turismului regional (2025/2120(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolele 174, 195 și 349,

– având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1028 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 privind colectarea și schimbul de date referitoare la serviciile de închiriere de locuințe pe termen scurt și de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1724[1],

– având în vedere Directiva (UE) 2024/2831 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2024 privind îmbunătățirea condițiilor de muncă în cadrul muncii pe platforme[2],

– având în vedere Directiva (UE) 2019/904 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind reducerea impactului anumitor produse din plastic asupra mediului[3],

– având în vedere Decizia (UE) 2023/936 a Parlamentului European și a Consiliului din 10 mai 2023 privind Anul european al

---

1 JO L, 2024/1028, 29.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1028/oj.
2 JO L, 2024/2831, 11.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2831/oj.
3 JO L 155, 12.6.2019, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/904/oj.

competențelor[4],

– având în vedere Recomandarea (UE) 2025/1021 a Comisiei din 22 mai 2025 referitoare la sărăcia în materie de transporturi: asigurarea unei mobilități abordabile, accesibile și echitabile[5],

– având în vedere comunicarea Comisiei din 5 martie 2025 intitulată „Uniunea competențelor” (COM(2025)0090),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 26 februarie 2025 intitulată „Pactul pentru o industrie curată: o foaie de parcurs comună pentru competitivitate și decarbonizare” (COM(2025)0085),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 29 ianuarie 2025 intitulată „O Busolă pentru competitivitatea UE” (COM(2025)0030),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 20 iulie 2023 intitulată „Către un spațiu european comun al datelor privind turismul: stimularea schimbului de date și a inovării în întregul ecosistem turistic” (C(2023)4787),

– având în vedere Comunicarea Comisiei din 17 mai 2021 privind o nouă abordare pentru o economie albastră durabilă în UE – Transformarea economiei albastre a UE pentru un viitor durabil (COM(2021)0240),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 4 martie 2021 intitulată „Plan de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale” (COM(2021)0102),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 1 iulie 2020 intitulată „Agenda europeană pentru competențe în scopul promovării competitivității durabile, a echității sociale și a rezilienței” (COM(2020)0274),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 27 mai 2020 intitulată „Acum este momentul Europei: Să reparăm prejudiciile aduse de criză și să pregătim viitorul pentru noua generație” (COM(2020)0456) și documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei intitulat „Identificarea nevoilor de redresare ale Europei” (SWD(2020)0098),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 20 mai 2020 intitulată „Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030 – Readucerea naturii în viețile noastre” (COM(2020)0380),

---

4 JO L 125, 11.5.2023, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/936/oj.

5 JO L, 2025/1021, 26.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2025/1021/oj.

– având în vedere comunicarea Comisiei din 13 mai 2020 intitulată „Turism și transport în 2020 și ulterior” (COM(2020)0550) și adoptarea pachetului privind turismul și transportul,

– având în vedere comunicarea Comisiei din 11 decembrie 2019 intitulată „Pactul verde european” (COM(2019)0640),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 22 mai 2018 intitulată „O nouă agendă europeană pentru cultură” (COM(2018)0267),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 24 octombrie 2017 intitulată „Un parteneriat strategic consolidat și reînnoit cu regiunile ultraperiferice ale UE” (COM(2017)0623),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 2 iunie 2016 intitulată „O agendă europeană pentru economia colaborativă” (COM(2016)0356) și rezoluția Parlamentului din 15 iunie 2017 referitoare la acest subiect[6],

– având în vedere comunicarea Comisiei din 20 februarie 2014 intitulată „O strategie europeană pentru stimularea creșterii economice și crearea de locuri de muncă în turismul maritim și costier” (COM(2014)0086) și documentul de lucru al serviciilor Comisiei din 30 martie 2017 privind turismul nautic (SWD(2017)0126),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 30 iunie 2010 intitulată „Europa, destinația turistică favorită la nivel mondial – un nou cadru politic pentru turismul european” (COM(2010)0352) și rezoluția Parlamentului din 27 septembrie 2011 referitoare la acest subiect[7],

– având în vedere comunicarea Comisiei din 30 iunie 2021 intitulată „O viziune pe termen lung pentru zonele rurale ale UE - Către zone rurale mai puternice, conectate, reziliente și prospere până în 2040” (COM(2021)0345),

– având în vedere raportul Comisiei din 4 februarie 2022 intitulat „Calea de tranziție pentru turism” și rapoartele sale de evaluare a situației pentru 2023 și 2024,

– având în vedere raportul Comisiei din 21 septembrie 2022 intitulat „Unbalanced tourism growth at destination level - root cuases, impacts, existing solutions and good practices: final report” (Creșterea dezechilibrată a turismului la nivel de destinație – cauze profunde, impacturi, soluții existente și bune practici: raport final),

– având în vedere raportul Comisiei din 11 iunie 2020 intitulat „The EU Blue Economy Report 2020” (Raportul pe 2020 privind economia

---

6 JO C 331, 18.9.2018, p. 125.
7 JO C 56 E, 26.2.2013, p. 41.

albastră a UE),

– având în vedere rezoluția sa din 7 iunie 2022 referitoare la insule și politica de coeziune: situația actuală și provocările viitoare[8],

– având în vedere rezoluția din 14 decembrie 2022 referitoare la punerea în aplicare a Noii agende europene pentru cultură și a Strategiei UE pentru relațiile culturale internaționale[9],

– având în vedere rezoluția sa din 25 martie 2021 referitoare la elaborarea unei strategii a UE pentru turismul sustenabil[10],

– având în vedere rezoluția sa din 19 iunie 2020 referitoare la transportul și turismul în 2020 și ulterior[11],

– având în vedere rezoluția sa din 24 octombrie 2019 referitoare la impactul negativ al falimentului companiei Thomas Cook asupra turismului în UE[12],

– având în vedere rezoluția sa din 14 noiembrie 2018 referitoare la cadrul financiar multianual 2021-2027 – poziția Parlamentului în vederea încheierii unui acord[13],

– având în vedere rezoluția sa din 29 octombrie 2015 referitoare la noile provocări și concepte pentru promovarea turismului în Europa[14],

– având în vedere rezoluția sa din 8 septembrie 2015 intitulată „Către o abordare integrată a patrimoniului cultural european”[15],

– având în vedere rezoluția sa din 25 octombrie 2011 referitoare la mobilitatea și incluziunea persoanelor cu handicap și Strategia europeană 2010-2020 pentru persoanele cu handicap[16] și cea din 18 iunie 2020 referitoare la Strategia europeană pentru persoanele cu dizabilități după 2020[17],

– având în vedere concluziile Consiliului din 1 decembrie 2022 privind Agenda europeană pentru turism 2030,

– având în vedere concluziile Consiliului din 27 mai 2021 privind turismul în Europa în următorul deceniu: durabil, rezilient, digital,

---

8 JO C 493, 27.12.2022, p. 48.
9 JO C 177, 17.5.2023, p. 78.
10 JO C 494, 8.12.2021, p. 106.
11 JO C 362, 8.9.2021, p. 55.
12 JO C 202, 28.5.2021, p. 73.
13 JO C 363, 28.10.2020, p. 179.
14 JO C 355, 20.10.2017, p. 71.
15 JO C 316, 22.9.2017, p. 88.
16 JO C 131 E, 8.5.2013, p. 9.
17 JO C 362, 8.9.2021, p. 8.

global și social,

– având în vedere avizul Comitetului European al Regiunilor din 10 decembrie 2025 intitulat „Către un turism durabil și rezilient în Uniunea Europeană: o strategie de management echilibrat și adaptiv”[18],

– având în vedere avizul din proprie inițiativă al Comitetului Economic și Social European din 27 februarie 2025 intitulat „Turismul în UE: sustenabilitatea ca motor al competitivității pe termen lung”[19],

– având în vedere Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap,

– având în vedere Tabloul de bord al UE privind turismul,

– având în vedere Cadrul statistic pentru măsurarea sustenabilității turismului,

– având în vedere Pilonul european al drepturilor sociale[20],

– având în vedere Declarația de la Palma din 31 octombrie 2023, intitulată „The path toward the social sustainability of tourism in the EU” (Calea către sustenabilitatea socială a turismului în UE), semnată de miniștrii turismului din statele membre ale UE,

– având în vedere Declarația europeană privind deplasarea cu bicicleta din 3 aprilie 2024[21],

– având în vedere raportul ONU din 18 septembrie 2018 privind turismul, intitulat „«Overtourism»? – Understanding and Managing Urban Tourism Growth beyond Perceptions” (Turism excesiv? – Înțelegerea și gestionarea dezvoltării turismului urban dincolo de percepții),

– având în vedere manualele UNESCO privind siturile patrimoniului mondial, inclusiv publicația din 2002 intitulată „Managing Tourism at World Heritage Sites: A Practical Manual for World Heritage Site Managers” (Gestionarea turismului în siturile patrimoniului mondial: un manual practic pentru administratorii siturilor patrimoniului mondial), precum și orientările conexe privind gestionarea comportamentului vizitatorilor,

---

18 JO C, C/2026/761, 24.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/761/oj.

19 JO C, C/2025/2014, 30.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2014/oj.

20 JO C 428, 13.12.2017, p. 10.

21 JO C, C/2024/2377, 3.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2377/oj.

– având în vedere Codul mondial de etică în turism[22],

– având în vedere raportul lui Enrico Letta din 17 aprilie 2024 intitulat „Mult mai mult decât o piață”,

– având în vedere raportul lui Mario Draghi din 9 septembrie 2024 intitulat „The future of European competitiveness” (Viitorul competitivității europene),

– având în vedere studiul solicitat de Comisia pentru transport și turism din 15 octombrie 2018 intitulat „Overtourism: impact and possible policy responses” (Turismul excesiv: impact și posibile măsuri de politică),

– având în vedere articolul 55 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere raportul Comisiei pentru transport și turism (A10-0078/2026),

A. întrucât turismul reprezintă în mod direct aproximativ 5 % din PIB-ul UE, fiind un sector socioeconomic major în ceea ce privește valoarea adăugată, ocuparea forței de muncă și coeziunea regională, cu efecte multiplicatoare puternice în diferite sectoare; întrucât, odată luate în calcul efectele indirecte și de propagare, contribuția totală a sectorului se ridică la aproximativ 10 % din PIB-ul UE; întrucât, în unele țări și regiuni, turismul deține o pondere și mai mare în ceea ce privește ocuparea forței de muncă și PIB-ul, contribuind la dezvoltarea regională și la reducerea inegalităților; întrucât 90 % din sectorul turismului din UE este format din întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri), inclusiv întreprinderi familiale care sunt deosebit de vulnerabile la crize; întrucât industria turismului din UE cuprinde aproximativ 2,3 milioane de IMM-uri și asigură locuri de muncă pentru aproximativ 12,3 milioane de persoane; întrucât Europa este în continuare unul dintre liderii mondiali în sectorul turismului și destinația turistică cea mai vizitată din lume, în pofida dificultăților economice și geopolitice dominante[23], preconizându-se că sectorul va contribui cu 10,5 % la PIB-ul UE, având în vedere impulsul puternic de la începutul anului 2025[24];

---

22 ONU Turism, „Global Code of Ethics for Responsible Tourism – Roadmap for Responsible and Sustainable Tourism Development”, 1 octombrie 1999.

23 Comisia europeană a turismului, „European travel maintains momentum in early 2025 despite rising global uncertainty” (Sectorul turismului din Europa își menține avântul la începutul anului 2025, în ciuda incertitudinii crescânde la nivel mondial), 7 mai 2025.

24 Consiliul Mondial al Călătoriilor și Turismului, „Travel and Tourism to Create 4.5MN New Jobs across the EU by 2035” (Sectorul turismului și al călătoriilor: 4,5 milioane de noi locuri de muncă în UE până în 2035), 9 aprilie 2025.

B. întrucât valoarea economică a turismului este din ce în ce mai amenințată de costurile sociale, culturale și de mediu, inclusiv de presiunile de pe piața locuințelor, de creșterea costului vieții pentru rezidenți, de fragmentarea spațiilor de locuit, de utilizarea nesustenabilă a resurselor și de presiunea tot mai mare asupra infrastructurii esențiale; întrucât deceniile de creștere orientată spre volum, combinate cu lacunele în materie de reglementare și guvernanță, au favorizat un turism dezechilibrat; întrucât aceste dinamici necesită o mai bună guvernanță și o gestionare inteligentă, sustenabilă și adaptată la nivel local a cererii; întrucât turismul, în sine, nu reprezintă o problemă, iar prevenirea „turismofobiei” necesită adoptarea unei strategii holistice care să concilieze creșterea economică cu bunăstarea socială, protecția mediului, conservarea patrimoniului cultural și reziliența teritorială pe termen lung;

C. întrucât ecosistemul turistic cuprinde numeroase sectoare, printre care transporturile, agențiile de turism și operatorii de turism, serviciile de sprijin, cazarea și cateringul, artele creative și divertismentul, precum și activitățile sportive și de agrement, și întrucât este esențial să se asigure dezvoltarea coerentă și reziliența acestora;

D. întrucât creșterea costurilor de închiriere a locuințelor în întreaga UE adâncește insecuritatea locativă și excluziunea socială; întrucât situația este deosebit de gravă în zonele cu o activitate turistică intensă, unde penuria de locuințe la prețuri abordabile împiedică atragerea și păstrarea lucrătorilor sezonieri și permanenți din domeniul turismului și a profesioniștilor esențiali din sectorul public; întrucât accesibilitatea ca preț a locuințelor, funcționarea comunităților locale, competitivitatea IMM-urilor în ecosistemul turistic și condițiile de concurență echitabile de pe piața unică sunt din ce în ce mai influențate de închirierile pe termen scurt; întrucât soluțiile de închiriere pe termen scurt trebuie să fie adaptate fiecărei situații specifice, cu acțiuni întreprinse în principal la nivel local;

E. întrucât conceptul de turism sustenabil este esențial pentru a stimula competitivitatea sectorului, a proteja patrimoniul cultural și natural al Europei, inclusiv indicațiile geografice, și a echilibra nevoile vizitatorilor și cele ale comunităților locale; întrucât sustenabilitatea se bazează pe trei piloni interdependenți – economia, societatea și mediul – și întrucât niciunul dintre acești piloni nu poate fi perceput ca acționând separat;

F. întrucât sustenabilitatea socială în turism implică distribuția echitabilă a beneficiilor economice, inclusiv prin diversificarea și reducerea sezonalității fluxurilor turistice, precum și prin respectarea drepturilor, nevoilor și bunăstării locuitorilor, conservarea patrimoniului cultural și a coeziunii comunitare și asigurarea de locuri de muncă de calitate cu condiții de muncă

echitabile; întrucât caracterul sezonier al turismului continuă să contribuie la instabilitatea economică, la deficitul de forță de muncă și la presiunea exercitată asupra comunităților locale; întrucât dezvoltarea unui turism sustenabil din punct de vedere social ar trebui să consolideze comunitățile locale, în loc să le supună unei presiuni nejustificate;

G. întrucât UE este pe deplin angajată în Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă a ONU și în cele 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD) ale acesteia, adoptate de ONU în septembrie 2015; întrucât Eurostat monitorizează progresele înregistrate de UE în vederea atingerii ODD-urilor prin intermediul unui set de 102 indicatori; întrucât turismul poate avea o contribuție directă la realizarea mai multor ODD-uri;

H. întrucât schimbările climatice afectează din ce în ce mai mult turismul, fiind astfel esențial ca activitățile, planurile, produsele și infrastructurile turistice să fie adaptate în consecință; întrucât sustenabilitatea și reziliența turismului la nivel național, regional și local rămân inegale, iar adoptarea unor practici sustenabile de către statele membre, actorii locali și părțile interesate din sectorul privat continuă să se bazeze în principal pe implicarea voluntară;

I. întrucât turismul a jucat un rol în modelarea dinamicii teritoriale în multe regiuni ale UE; întrucât abordările regionale privind organizarea și dezvoltarea acestei activități au dat naștere la diverse configurații care influențează traiectoriile lor de creștere și bunăstare; întrucât regiunile îndepărtate, ultraperiferice, rurale, periferice, slab populate și insulare și anumite zone de coastă au caracteristici unice și diverse, inclusiv vulnerabilitatea mediului, izolarea geografică, deconectarea și dependența de resursele externe, ceea ce necesită abordări politice adaptate circumstanțelor lor specifice;

J. întrucât conectivitatea transporturilor are o importanță fundamentală pentru călătorii și turism, creând o legătură între oameni și locuri, culturi și experiențe; întrucât, cu toate acestea, modelele actuale de călătorie și turism prezintă dificultăți semnificative, având în vedere că 80 % din călători vizitează doar 10 % din destinațiile mondiale[25]; întrucât promovarea turismului rural și continental prin strategii adaptate ar putea atenua presiunea excesivă exercitată asupra destinațiilor costiere supraaglomerate din mai multe state membre; întrucât multe regiuni periferice, rurale, îndepărtate, ultraperiferice și insulare sunt în continuare insuficient deservite din cauza izolării lor geografice, a infrastructurii limitate, a

---

25 Greenwood G., „How connectivity is shaping the future of global tourism” (modul în care conectivitatea modelează viitorul turismului mondial), World Travel Market Global Hub, 14 ianuarie 2025, https://hub.wtm.com/blog/connectivity-shaping-future-global-tourism/.

serviciilor de transport insuficiente în afara perioadelor de vârf, a costurilor ridicate și a timpului de deplasare necesar pentru a ajunge la ele; întrucât constrângerile geografice și de conectivitate permanente ale regiunilor ultraperiferice ale UE au condus la o dependență structurală de transportul aerian și maritim și la expunerea la concentrarea pieței, toate acestea având un impact direct asupra dezvoltării turismului sustenabil; întrucât o logistică eficientă a transportului de marfă reprezintă un factor-cheie pentru dezvoltarea serviciilor turistice în destinațiile periferice;

K. întrucât transporturile reprezintă cea mai mare parte a amprentei de carbon în sectorul turismului; întrucât turismul sustenabil nu poate fi realizat fără o mobilitate sustenabilă, inclusiv diversificarea multimodală, ținând seama în mod corespunzător de constrângerile fizice și geografice ale Europei, care influențează disponibilitatea și alegerea opțiunilor de transport adecvate și sustenabile; întrucât, deși transportul feroviar reprezintă doar aproximativ 10 % din călătoriile efectuate în prezent, situându-se cu mult în urma transportului rutier (64 %) și aerian (17 %), cercetările recente sugerează că 82 % dintre europeni sunt dispuși să aleagă opțiuni de călătorie mai ecologice[26]; întrucât feriboturile pot asigura servicii de transport esențiale de interes public, garantând conexiuni la prețuri accesibile, regulate și pe tot parcursul anului, în special pentru insule și regiunile îndepărtate;

L. întrucât dezvoltarea turismului de nișă (gastronomic, enologic, de degustare a berii, nautic, cultural, religios, axat pe patrimoniu, medical, de wellness, sportiv, ciclist, de scufundare, agricol, destinat seniorilor, ecologic, regenerativ, etc.) creează noi oportunități pentru regiunile periferice, rurale și ultraperiferice de a-și pune în valoare peisajele terestre și acvatice și patrimoniul unic prin strategii de dezvoltare axate pe locuri și teme; întrucât dezvoltarea turismului de nișă trebuie sprijinită prin investiții în infrastructura necesară; întrucât aceste tendințe turistice în continuă evoluție pot consolida sustenabilitatea sectorului prin extinderea călătoriilor dincolo de sezoanele de vârf, dispersarea fluxurilor de vizitatori și îmbunătățirea protecției patrimoniului natural și cultural și pot genera venituri suplimentare în regiunile îndepărtate, slab populate și insulare;

M. întrucât aproximativ 25 % dintre europeni sunt persoane cu dizabilități sau cu mobilitate redusă; întrucât, potrivit Eurostat, se preconizează că ponderea populației UE cu vârsta de cel puțin 60 de ani, care se ridică în prezent la 21 %, va crește la 30 % până în 2030; întrucât adoptarea unor măsuri specifice prin investiții în servicii turistice accesibile și adaptate nevoilor persoanelor în vârstă reprezintă o oportunitate majoră de a stimula competitivitatea, de a

---

26 Comisia Europeană: Direcția Generală Comunicare, „Eurobarometru Flash 499: Atitudinea europenilor față de turism”, 6 decembrie 2021.

îmbunătăți calitatea și de a susține cererea pe tot parcursul anului;

N. întrucât turismul inteligent are ca scop îmbunătățirea gestionării destinațiilor, creșterea gradului de satisfacție a vizitatorilor și asigurarea unei valori sustenabile pentru comunitățile locale[27]; întrucât turismul inteligent depinde de disponibilitatea, analiza și utilizarea eficace a datelor; întrucât ecosistemul de date al UE este în continuare fragmentat; întrucât inițiativa privind spațiul european al datelor referitoare la turism urmărește să elimine această fragmentare și concentrarea pieței care rezultă din aceasta, prin crearea unei platforme sigure și interconectate de schimb de date, prin care să se sprijine sustenabilitatea și reziliența sectorului, în conformitate cu calea de tranziție pentru turism;

O. întrucât, în pofida creării portalului de cunoștințe al Tabloului de bord al UE privind turismul și a Platformei UE pentru turism, UE nu dispune încă de un cadru armonizat eficace și suficient de ambițios pentru a evalua impactul turismului, inclusiv amprenta de carbon, precum și sustenabilitatea și reziliența generale în toate statele membre;

P. întrucât indicatorii de performanță agregați și bazați pe PIB nu reflectă pe deplin impactul social, teritorial și de mediu real al turismului; întrucât turismul ar trebui evaluat dincolo de creșterea volumului și prin indicatori de sustenabilitate, cum ar fi coeziunea socială, sustenabilitatea teritorială pe termen lung și integritatea de mediu, capacitatea teritorială și protecția biodiversității orientând limitele destinațiilor, plafoanele pentru vizitatori și planificarea infrastructurii, redefinind astfel succesul în favoarea unor modele de dezvoltare axate pe crearea de valoare;

Q. întrucât schimbul limitat de date și funcționarea compartimentată a principalelor sectoare de transport subminează capacitatea multimodală și împiedică deplasările multimodale fără întreruperi la nivelul UE[28], posibilitatea de a rezerva aceste călătorii reprezentând în continuare un obstacol major;

R. întrucât turismul este un sector care utilizează intensiv forța de muncă, generând aproximativ 5 % din totalul locurilor de muncă din UE, dar se confruntă cu dificultăți semnificative, printre care o rată de 21 % a locurilor de muncă temporare; întrucât acest sector reprezintă o sursă importantă de locuri de muncă, în special pentru tineri, femei și lucrătorii migranți care întâmpină dificultăți la intrarea pe piața muncii; întrucât turismul se bazează pe o forță de

---

27 Ghidul UE privind datele pentru destinațiile turistice.Destinații turistice inteligente, iulie 2022.

28 Organizația Europeană a Consumatorilor, „Mind the gap – Making the multimodal travel the easy journey” (Să reducem decalajul – să facem din transportul multimodal cea mai simplă soluție), 22 martie 2023.

muncă calificată și dedicată, care asigură servicii de calitate și experiențe autentice pentru vizitatori; întrucât creșterea calității locurilor de muncă prin salarii echitabile, locuri de muncă stabile și condiții de muncă mai bune poate stimula recrutarea și fidelizarea personalului, sprijinind tranziția sectorului către o dezvoltare durabilă, cu valoare adăugată ridicată, contribuind, în același timp, la soluționarea problemelor legate de deficitul de forță de muncă și la asigurarea sustenabilității sociale;

S. întrucât economiile regionale dependente de turism sunt mai expuse la șocurile cererii și la volatilitatea forței de muncă, ceea ce face ca diversificarea economică și reindustrializarea să fie esențiale pentru stabilitate și dezvoltarea pe termen lung; întrucât dependența excesivă de turismul sezonier riscă să blocheze regiunile într-un model de dezvoltare care limitează creșterea productivității, inovarea și apariția unor sectoare cu valoare adăugată mai mare;

T. întrucât o proporție extraordinară de 92 % IMM-urile din sectorul turismului întâmpină dificultăți atunci când doresc să angajeze personal calificat[29]; întrucât deficitul de competențe din acest sector – o dificultate care a existat și înaintea pandemiei de COVID-19 și care persistă în pofida ratelor ridicate ale șomajului din UE – necesită un impuls rapid în direcția recalificării și perfecționării profesionale, pentru a dezvolta competențe orientate spre viitor, precum și competențe ecologice, digitale, manageriale, sociale și culturale care să sporească reziliența în sectorul turismului[30], acestea fiind esențiale pentru competitivitatea sa[31]; întrucât sunt necesare măsuri specifice, inclusiv investiții publice și private susținute, precum și instrumente de finanțare ale UE accesibile IMM-urilor, pentru a îmbunătăți competențele și a se asigura că sectorul turismului rămâne un angajator atractiv și competitiv;

U. întrucât femeile reprezintă peste jumătate din forța de muncă din domeniul turismului din UE, însă rămân semnificativ subreprezentate în rolurile de conducere și decizionale și suprareprezentate în locurile de muncă mai slab remunerate, informale sau precare, care adesea nu oferă siguranța locului de muncă și protecția socială adecvate; întrucât aceste inegalități subminează emanciparea economică a femeilor și afectează competitivitatea sectorului turistic, subliniind că trebuie să se

---

29 Comisia Europeană: Direcția Generală Mobilitate și Transporturi, „Locuri de muncă și competențe în sectorul turismului”.

30 HOTREC Hospitality Europe, ‘Labour shortages in the hospitality sector: forward-thinking and practices sharing” (Deficitul de forță de muncă în sectorul ospitalității: perspective de viitor și schimb de bune practici), septembrie 2022.

31 Silva, S. et al., „The Value of Skills for a Sustainable Tourism and Hospitality Industry” (Importanța competențelor pentru un sector sustenabil al turismului și ospitalității), Tourism Hospitality, nr. 6(1), 23 ianuarie 2025.

integreze o dimensiune solidă a egalității de gen în viitoarea strategie a UE pentru un turism sustenabil;

V. întrucât, chiar și în era digitală, turismul prosperă datorită legăturilor umane; întrucât competențele non-tehnice sunt vitale pentru turismul incluziv, dar rămân subapreciate, insuficient dezvoltate și prost remunerate, ceea ce afectează în mod direct calitatea experienței vizitatorilor și bunăstarea comunităților locale;

W. întrucât cultura, patrimoniul și identitatea sunt pilonii pe care se sprijină produsul turistic sustenabil și responsabil european, voluntarii și comunitățile locale jucând un rol esențial în conservarea și promovarea patrimoniului viu al fiecărui stat membru, inclusiv a tradițiilor culturale sustenabile și a limbilor locale; întrucât protejarea, conservarea și promovarea patrimoniului cultural pot favoriza relațiile interculturale, reconcilierea și coexistența culturală; întrucât protejarea patrimoniului cultural necesită gestionarea proactivă a fluxurilor de vizitatori, protejarea siturilor vulnerabile și includerea comunităților locale în procesul decizional;

X. întrucât inovația digitală, inclusiv instrumentele de cartografiere interactivă, tehnologiile imersive, realitatea augmentată, platformele digitale bazate pe comunitate și experiențele hibride (fizic-digital) pot îmbunătăți accesul la patrimoniul local, pot sprijini IMM-urile și le pot permite vizitatorilor să cunoască mai în profunzime ecosistemele culturale autentice, inclusiv tradițiile berăriei și meșteșugurile locale;

Y. întrucât agroturismul și inițiativele „de la fermă la consumator” și „din câmp la consumator” creează lanțuri valorice autentice, nu doar simple lanțuri de aprovizionare, oferind vizitatorilor o experiență de neegalat a autenticității, consolidând în același timp economiile rurale, sprijinind producătorii locali și promovând gestionarea responsabilă a mediului; întrucât aceste inițiative sunt din ce în ce mai recunoscute ca un pilon al dezvoltării turismului sustenabil și de calitate în întreaga Uniune;

Z. întrucât sectorul european al expozițiilor și al evenimentelor de afaceri, recunoscut ca lider mondial, reprezintă un segment-cheie al industriei turismului și un motor economic important, contribuind la crearea de locuri de muncă, la dezvoltarea regională, la investițiile în infrastructură și la creșterea economică intersectorială;

AA. întrucât eticheta ecologică a UE, unul dintre standardele de sustenabilitate, este aplicată în prezent exclusiv structurilor de cazare turistică și nu întregului lanț valoric al destinațiilor turistice și, deși adoptarea sa de către unitățile de cazare turistică este în creștere, impactul său global asupra pieței rămâne redus; întrucât certificarea trebuie să fie însoțită de obligații aplicabile, de transparență în lanțurile de aprovizionare și de monitorizarea

impactului asupra mediului pentru a evita dezinformarea ecologică;

AB. întrucât, în pofida adoptării Directivei privind materialele plastice de unică folosință[32], o parte semnificativă a deșeurilor din materiale plastice generate de sectorul turismului și al ospitalității depășesc în continuare volumele prevăzute de norme;

AC. întrucât industria turismului din UE ar trebui să treacă la un model de economie circulară, îmbunătățind eficiența utilizării resurselor în domenii precum gestionarea deșeurilor, a apei, a produselor alimentare, a mobilității și a energiei; întrucât această tranziție necesită adoptarea unor practici de producție și consum responsabile, inclusiv utilizarea produselor locale de către sectorul ospitalității, reducerea fluxurilor de deșeuri, reutilizarea resurselor și protejarea ecosistemelor locale; întrucât instrumentele de planificare, monitorizare și gestionare bazate pe date sunt esențiale pentru a sprijini această tranziție și pentru a îmbunătăți sustenabilitatea și reziliența pe termen lung a destinațiilor turistice;

AD. întrucât recunoașterea turismului ca fiind unul dintre cele 14 ecosisteme industriale strategice ale Europei[33] scoate în evidență necesitatea de a se trece dincolo de presupusa sa reziliență inerentă[34] și de a se adopta o strategie europeană holistică, bazată pe o coordonare strânsă a politicilor, care să reflecte natura transversală a sectorului, precum și pe o finanțare specifică și eficace;

AE. întrucât Comisia a anunțat publicarea viitoare a primei strategii a UE pentru turismul sustenabil, ceea ce reprezintă o ocazie importantă de a stabili un cadru sustenabil, coerent și orientat către viitor pentru acest sector; întrucât această inițiativă ar trebui să garanteze că viitoarea creștere se aliniază la obiectivele climatice și sociale mai ample ale UE, fără a crea însă sarcini administrative sau financiare disproporționate pentru IMM-uri; întrucât o marcă turistică europeană puternică reprezintă un atu strategic care poate consolida avantajul competitiv al Europei prin promovarea unor oferte sustenabile, de înaltă calitate și bogate în experiențe, sprijinind în același timp dispersia fluxurilor turistice și gestionarea sezonalității;

---

32 Directiva (UE) 2019/904 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind reducerea impactului anumitor produse din plastic asupra mediului (JO L 155, 12.6.2019, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/904/oj).

33 Comunicarea Comisiei din 5 mai 2021 intitulată „Actualizarea noii Strategii industriale 2020: Construirea unei piețe unice mai puternice pentru a sprijini redresarea Europei” (COM(2021)0350).

34 Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, „Building strong and resilient tourism destinations” (Construirea unor destinații turistice puternice și reziliente), OECD Tourism Papers, 2025/03, OECD Publishing, Paris, 2025, p. 6-8.

AF. întrucât este esențial să se reafirme că turismul constituie un sector economic important și strategic care cultivă identitatea europeană și întrucât acesta nu ar trebui considerat o componentă marginală a economiei; întrucât natura transversală a sectorului turismului necesită o coordonare politică și administrativă robustă; întrucât o direcție generală dedicată turismului sustenabil, dotată cu resurse adecvate, ar putea garanta o abordare instituțională integrată, ar îmbunătăți gestionarea programelor de finanțare existente și ar remedia actuala guvernanță europeană fragmentată din acest sector;

AG. întrucât finanțarea UE specifică, inclusiv proiectele-pilot și acțiunile pregătitoare, precum și sprijinul în cadrul unor programe precum Programul privind piața unică, Europa creativă, Interreg, programul „Europa digitală” și Orizont Europa, este esențială pentru a le permite autorităților locale, IMM-urilor și actorilor culturali să testeze modele inovatoare în turismul cultural, să dezvolte instrumente digitale, să consolideze rețelele tematice și să extindă inițiativele de succes în toate regiunile; întrucât Parlamentul a solicitat în mod constant includerea în bugetul general al UE a unei linii bugetare specifice, destinată turismului; întrucât viitoarele negocieri privind următorul cadru financiar multianual (CFM) 2028-2034 reprezintă o oportunitate potrivită de a asigura finanțări specifice, pe termen lung și stabile pentru turism; întrucât noile propuneri legislative privind CFM 2028-2034, vor juca un rol esențial în sprijinirea tranziției curate, a transformării digitale, a dezvoltării competențelor, a sustenabilității și competitivității generale a ecosistemului turistic în toate regiunile UE,

De la izolare la oportunitate: îmbunătățirea conectivității drept catalizator pentru dezvoltarea turismului regional sustenabil

1. afirmă că conectivitatea este o condiție necesară pentru libertatea de circulație, consacrată în tratate; subliniază că o conectivitate puternică este esențială pentru a echilibra turismul și a extinde beneficiile sale la zonele insuficient deservite, reducând presiunea asupra destinațiilor populare supraaglomerate și sprijinind revitalizarea economiilor locale; invită Comisia și statele membre să recunoască conectivitatea accesibilă, la prețuri abordabile și fiabilă drept un serviciu esențial care stă la baza libertății de circulație, întrucât nu există libertate de circulație fără mijloacele necesare pentru a se deplasa; pledează pentru stabilirea unor criterii de referință clare, măsurabile și actualizate periodic pentru a evalua accesibilitatea, caracterul abordabil și calitatea opțiunilor de transport sustenabil, inclusiv progresele înregistrate în direcția unei mobilități fără bariere și incluzive pentru persoanele cu dizabilități și cu mobilitate redusă, precum și pentru regiunile îndepărtate, ultraperiferice, rurale, periferice, slab populate și insulare, acordând o atenție specială insulelor mici; subliniază că aceste criterii de referință sunt esențiale pentru a asigura conectivitatea pe tot parcursul anului, a sprijini comunitățile locale și IMM-urile și a

proteja reziliența pe termen lung a regiunilor dependente de turism; subliniază, de asemenea, relevanța criteriilor de referință în sprijinirea Comisiei și a statelor membre în ceea ce privește prioritizarea investițiilor în infrastructură relevante pentru turism, menite să consolideze coeziunea teritorială, să repartizeze fluxurile turistice și să reducă presiunea asupra destinațiilor populare supraaglomerate;

2. atrage atenția asupra influenței disproporționate pe care o exercită marile companii de transport și platformele digitale în orientarea tendințelor pieței, influențând alegerile consumatorilor și expunând destinațiile și întreprinderile din sectorul ospitalității la riscuri structurale semnificative; invită Comisia să realizeze un studiu care să analizeze dependența sectorului turismului de actorii dominanți cu o putere de piață considerabilă în sectoarele transporturilor și turismului, inclusiv în sectorul ospitalității, evaluând amenințările la adresa conectivității, a stabilirii unor prețuri echitabile, a condițiilor echitabile pentru toți utilizatorii din mediul de afaceri, a condițiilor de muncă, a continuității serviciilor și a rezilienței pe termen lung a destinațiilor, acordând o atenție deosebită riscurilor structurale din regiunile rurale, îndepărtate și insulare; invită, de asemenea, Comisia ca, în cadrul studiului, să evalueze măsurile menite să combată concentrarea pieței și personalizarea nejustificată a prețurilor, să consolideze transparența, concurența loială și protecția consumatorilor, precum și să sporească competitivitatea IMM-urilor și a operatorilor locali, inclusiv prin măsuri juridice, de reglementare și financiare adecvate, după caz;

3. consideră că legăturile de transport eficiente constituie fundamentul unui sector turistic al UE sustenabil, competitiv și rezilient, contribuind la reducerea presiunii asupra destinațiilor populare care funcționează la limita capacității sau peste aceasta, deschizând în același timp accesul și redirecționând fluxurile de vizitatori către destinații mai puțin cunoscute și emergente, precum și distribuind beneficiile economice într-un mod mai echitabil; solicită să se îmbunătățească conectivitatea și accesibilitatea, în special în regiunile îndepărtate și insuficient deservite ale UE, inclusiv în insule, pentru a promova creșterea incluzivă prin călătorii sustenabile, a încuraja desezonalizarea și a sprijini dezvoltarea regională;

4. observă, în același timp, că multe destinații emergente – de la teritoriile ultraperiferice la zonele rurale, comunitățile montane și regiunile insulare – se confruntă cu dificultăți unice în materie de conectivitate și subliniază că strategia UE pentru turismul sustenabil trebuie să identifice mecanisme de sprijin adaptate care să reflecte profilurile și vulnerabilitățile lor specifice, în special pentru a consolida legăturile aeriene, maritime și terestre care le susțin conectivitatea; subliniază că orice extindere a conectivității trebuie să fie însoțită de o infrastructură de calitate și de servicii fiabile, care

să permită destinațiilor să gestioneze fluxurile turistice noi sau diversificate fără a afecta accesibilitatea sau caracterul abordabil pentru rezidenți, în special în regiunile vulnerabile identificate mai sus;

5. solicită să se analizeze posibilitatea aplicării mai generale a obligațiilor de serviciu public (OSP), inclusiv a configurațiilor multimodale și a trenurilor de noapte transfrontaliere, care să deservească rezidenții și vizitatorii, în special în regiunile îndepărtate și ultraperiferice, în zonele de coastă și în insule, subliniind importanța rolului acestora în consolidarea coeziunii teritoriale și sociale;

6. subliniază rolul esențial al rețelelor transeuropene de transport (TEN-T) centrale, extinse și globale finalizate, completate de o serie de opțiuni de servicii de transport sustenabile, în realizarea unei distribuții teritoriale mai echilibrate a turismului în cadrul UE, inclusiv prin promovarea cererii în afara sezonului; subliniază că prioritizarea proiectelor transfrontaliere în cadrul Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE) a fost esențială pentru a realiza progrese în ceea ce privește TEN-T și solicită un buget solid al MIE în următorul CFM pentru a sprijini un sistem european de transport sustenabil, accesibil și interconectat, care este la fel de vital pentru turismul din toate regiunile UE;

7. salută oportunitățile oferite de propunerile legislative din CFM 2028-2034 pentru a consolida sprijinul UE pentru un turism sustenabil, competitiv și rezilient; subliniază, în special, dispozițiile propunerii de regulament privind planul de parteneriat național și regional[35], care recunosc serviciile de turism sustenabil ca obiectiv specific și deschid calea către investiții în transformarea digitală, abordările economiei circulare, mobilitatea sustenabilă, competențele și perfecționarea forței de muncă, diversificarea turismului, adaptarea la schimbările climatice și gestionarea destinațiilor; recunoaște că propunerea de regulament de instituire a Fondului european pentru competitivitate[36] oferă perspective de sprijinire a turismului sustenabil prin intermediul măsurilor de tranziție către o economie curată, de decarbonizare industrială și de consolidare a competitivității IMM-urilor; constată totuși că noua propunere privind CFM nu include, nici de această dată, un program al UE și o linie bugetară specifică pentru turismul sustenabil, subliniind că rămâne neclară disponibilitatea fondurilor UE pentru dezvoltarea

---

35 Propunerea Comisiei din 16 iulie 2025 de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului european pentru coeziune economică, socială și teritorială, agricultură și zone rurale, pescuit și afaceri maritime, prosperitate și securitate pentru perioada 2028-2034 și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 și a Regulamentului (UE, Euratom) 2024/2509 (COM(2025)0565).

36 COM(2025)0555.

rețelelor de transport secundare și capilare, necesare pentru a sprijini dezvoltarea durabilă a sectorului turistic, pentru a diversifica fluxurile turistice și pentru a asigura accesibilitatea regiunilor îndepărtate, periferice, ultraperiferice și insulare; subliniază că următorul CFM nu ar trebui să marginalizeze un număr semnificativ de regiuni și nici să reducă finanțarea proiectelor integrate în rețeaua globală, pentru a evita disparitățile teritoriale și a menține coeziunea socială și teritorială a UE; este îngrijorat că regiunile ultraperiferice se confruntă cu o reducere a cofinanțării, în ciuda îndepărtării lor extreme față de continent și a necesității corespunzătoare de a asigura conectivitatea și investițiile sustenabile; reiterează, de asemenea, că insulele și regiunile ultraperiferice ale UE, care se confruntă cu o presiune concurențială mai mare din partea regiunilor din afara UE, sunt esențiale pentru economia turistică regională a UE și ar trebui să beneficieze de suficiente fonduri MIE și din alte surse pentru a îmbunătăți infrastructura de conectivitate, a atrage vizitatori și a se asigura că creșterea lor devine din ce în ce mai sustenabilă și că rămân competitive;

8. reafirmă că alocarea de fonduri specifice din partea UE pentru turismul sustenabil ar putea genera beneficii substanțiale prin consolidarea rezilienței sectorului, prin accelerarea tranziției sale verzi și digitale în conformitate cu prioritățile politice ale UE și prin promovarea unei creșteri durabile, echilibrate și incluzive, precum și a competitivității pe termen lung în toate destinațiile europene, inclusiv printr-o coeziune teritorială și socială mai puternică în regiunile periferice, ultraperiferice și insulare; subliniază că înființarea unei astfel de linii bugetare este esențială pentru a asigura punerea în aplicare eficace a viitoarei strategii a UE pentru turismul sustenabil; solicită, între timp, actualizarea și revizuirea ghidului privind finanțarea UE pentru turism în perspectiva următorului CFM;

9. solicită ca strategia UE privind turismul sustenabil, alături de următorul CFM, să identifice mecanisme clare de finanțare și să le acorde prioritate pentru a sprijini tranziția către modele de turism sustenabil în regiunile afectate de caracterul sezonier, schimbările climatice, presiunea demografică, presiunea permanentă sau intensă exercitată de vizitatori, scăderea atractivității, specializarea sectorială ridicată și degradarea patrimoniului, precum și în destinațiile mici și mijlocii și în cele emergente cu un potențial ridicat de găzduire; subliniază că această finanțare ar trebui să sprijine proiectele-pilot, consolidarea capacităților și transformarea structurală, acordând prioritate infrastructurii sustenabile, conectivității curate, diversificării teritoriale și unor programe de formare care să consolideze talentele locale și să ajute lucrătorii să se adapteze la noile competențe și nevoi ale pieței;

10. invită Comisia și statele membre să depună toate eforturile pentru a

integra mobilitatea turistică sustenabilă în politica UE în domeniul transporturilor, prin investiții în conexiuni pe „ultimul kilometru”, inclusiv transportul public și mobilitatea activă, precum și soluții de mobilitate urbană sustenabile și la prețuri abordabile, în beneficiul vizitatorilor și al rezidenților; invită Comisia să acorde un sprijin specific pentru utilizarea vehiculelor cu emisii scăzute și cu emisii zero în turism, de exemplu, prin măsuri de stimulare care să vizeze închirierea de vehicule electrice și infrastructura de încărcare, în special în regiunile insulare, rurale, montane și ultraperiferice, pentru a stimula mobilitatea sustenabilă și a reduce amprenta de mediu a vizitatorilor; invită Comisia să intensifice promovarea actualei Platforme a UE pentru turism, facilitând schimbul de modele de succes pentru gestionarea vizitatorilor și de bune practici între destinații;

11. reamintește că ritmul acestei tranziții depinde de o infrastructură de încărcare adecvată la nivel de destinație, inclusiv de soluții de încărcare rapidă capabile să răspundă nevoilor întreprinderilor, operaționale și de transport de călători, subliniind că sprijinul financiar specific al UE, susținut de criterii de referință clare, este esențial pentru a extinde sursele de energie cu emisii zero în ecosistemul turistic și pentru a se asigura că decarbonizarea mobilității sprijină obiectivele climatice și gestionarea sustenabilă a destinațiilor; subliniază, în plus, că trebuie asigurată o infrastructură logistică adecvată și conexiuni intermodale pentru a sprijini lanțurile de aprovizionare turistice și ecosistemele economice locale;

12. solicită un sprijin financiar mai consistent din partea UE pentru a consolida serviciile de transport public, permițându-le să devină mai multimodale, mai accesibile, mai fiabile, mai flexibile și mai bine adaptate la circumstanțele teritoriale, în special în zonele insulare și îndepărtate; subliniază că aceste servicii ar trebui să garanteze accesul adecvat pentru rezidenți, îmbunătățind, în același timp conectivitatea comunității, incluziunea socială și accesibilitatea destinațiilor turistice; sugerează ca, în cazul în care măsurile existente se dovedesc insuficiente pentru a remedia dezavantajele structurale persistente, Comisia să propună alte instrumente menite să compenseze dezavantajele structurale cu care se confruntă cetățenii și întreprinderile din regiunile periferice, insulare și ultraperiferice, precum și să asigure un acces echitabil și să garanteze viabilitatea și coeziunea pe termen lung a acestor regiuni;

13. recunoaște cicloturismul ca un sector strategic la nivel european, așa cum se reflectă în Declarația europeană privind deplasarea cu bicicleta, domeniu în care UE ocupă o poziție de lider la nivel mondial; subliniază importanța unor inițiative precum EuroVelo – rețeaua europeană de piste ciclabile pe distanțe lungi – pentru promovarea turismului axat pe călătorii; solicită măsuri de stimulare și investiții pentru a susține aceste inițiative, amplificând beneficiile economice semnificative ale acestora în toate regiunile, inclusiv în

zonele rurale, periferice și transfrontaliere; subliniază că aceste inițiative promovează opțiuni de mobilitate sustenabilă, consolidând comunitățile locale și IMM-urile, precum și incluziunea socială și geografică; invită Comisia și statele membre să sprijine în continuare dezvoltarea și extinderea rutelor europene de ciclism pe distanțe lungi, modernizarea infrastructurii pentru biciclete și îmbunătățirea siguranței rutiere pentru bicicliști, inclusiv prin instrumente de finanțare dedicate și prin cooperare strânsă cu autoritățile regionale și locale;

14. subliniază rolul esențial al conexiunilor maritime în regiunile insulare, de coastă și periferice, unde ele constituie servicii esențiale atât pentru rezidenți, cât și pentru turiști; subliniază importanța OSP, a flotelor moderne și a unui orar inteligent care să echilibreze nevoile locale de mobilitate cu fluxurile turistice și să contribuie la reducerea presiunilor sezoniere; solicită UE să sprijine în continuare opțiunile de transport sustenabil, cum ar fi feriboturile care utilizează combustibili și baterii neutre din punctul de vedere al emisiilor de dioxid de carbon și feriboturile electrice și hibride cu tehnologii de alimentare cu energie electrică la țărm, completate de măsuri de promovare a aeronavelor hibride electrice, acordând prioritate insulelor și teritoriilor ultraperiferice și periferice, sub rezerva unei viabilități tehnologice și economice dovedite și susținute de măsuri proporționale pentru operatorii și teritoriile care depind în mare măsură de legăturile aeriene și maritime;

15. îndeamnă Comisia să ia în considerare studiul care evaluează avantajele și dezavantajele unei eventuale recunoașteri reciproce a permiselor de navigație pentru operatorii de ambarcațiuni de agrement, propunând o măsură de reglementare care să faciliteze mobilitatea celor aproximativ 48 de milioane de navigatori europeni și să sprijine dezvoltarea durabilă a turismului nautic și a economiei albastre;

16. subliniază că turismul pe căile navigabile interioare și activitățile desfășurate pe malul apei, precum ciclismul, plimbările, gastronomia și atracțiile culturale, permit vizitatorilor să descopere patrimoniul și peisajele locale într-un mod care respectă mediul; solicită, prin urmare, investiții mai mari în râurile și canalele Europei pentru a proteja biodiversitatea și a consolida reziliența rețelei hidrografice, evidențiind potențialul lor semnificativ pentru turismul sustenabil, și o distribuție mai echilibrată a fluxurilor de turiști între regiuni;

17. recunoaște că transportul feroviar reprezintă piatra de temelie a turismului sustenabil și o alternativă viabilă la modurile de transport mai poluante; solicită să se investească mai mult în întreaga infrastructură feroviară a UE, în special în tronsoanele transfrontaliere și în cele esențiale pentru conectivitatea internațională, precum și să se consolideze sprijinul acordat rețelelor secundare și capilare, pentru a asigura accesibilitatea regiunilor

îndepărtate și periferice; reamintește că căile ferate pot fi dezvoltate pe insule ca mod de transport sustenabil și ca modalitate de a asigura conectivitatea multimodală, sprijinind atât proiectele transfrontaliere, cât și inițiativele feroviare în regiunile insulare;

18. reafirmă că intermodalitatea trebuie să devină o prioritate strategică, promovând legăturile directe între aeroporturi, gări și porturi, recunoscând, în același timp, că conectivitatea feroviară și terminalele intermodale sunt la fel de importante pentru furnizarea de bunuri și servicii care sprijină, de asemenea, destinațiile turistice; solicită, în plus, simplificarea sistemului de emitere a biletelor de tren pentru a îmbunătăți flexibilitatea călătoriilor și atractivitatea sectorului feroviar, împreună cu introducerea rapidă a unui sistem integrat și fără sincope de emitere a biletelor care să acopere serviciile feroviare, aeriene și maritime, informații mai clare pentru pasageri și metode mai simple de rezervare transfrontalieră;

19. salută viziunea privind o rețea feroviară de mare viteză menită să promoveze conexiuni feroviare eficiente între orașele europene ca alternativă la zborurile pe distanțe scurte, extinzând în același timp turismul către regiunile periferice, dincolo de destinațiile turistice tradiționale; constată totuși că mai trebuie încă depășite diverse obstacole tehnice, de exemplu cele legate de diferențele dintre anumite ecartamente naționale/regionale și ecartamentul standard european; consideră, de asemenea, că trenurile de noapte reprezintă un atu esențial pentru diversificarea turismului, permițând dezvoltarea destinațiilor turistice insuficient deservite și promovând moduri de turism mai sustenabile, cum ar fi turismul rural, cultural și ecoturismul;

20. reamintește importanța tot mai mare a turismului feroviar istoric și de patrimoniu ca mijloc inovator de promovare a călătoriilor sustenabile și de îmbogățire a experiențelor culturale la nivel local și regional, protejând în același timp patrimoniul cultural și natural; subliniază că restaurarea și reconversia în scopuri turistice a liniilor feroviare tradiționale și a materialului rulant dezafectate sau subutilizate pot contribui la regenerarea destinațiilor turistice, la conservarea peisajelor naturale și a mediului local și la crearea de noi oportunități turistice care îmbunătățesc experiența vizitatorilor, sprijinind în același timp protecția și dezvoltarea durabilă a zonelor locale și regionale; solicită să se pună la dispoziție finanțare din partea UE pentru a restaura, a transforma și a moderniza materialul rulant și infrastructura de transport, inclusiv căile ferate, drumurile și pistele pentru biciclete, care deservesc destinațiile turistice, cu scopul de a sprijini rutele istorice, culturale și sustenabile;

21. recunoaște că atât transporturile, cât și turismul influențează semnificativ nevoile de energie ale destinațiilor turistice din UE; solicită să se includă turismul și toate modurile de transport – feroviar, rutier, maritim și aerian – în viitoarele politici și acțiuni

energetice ale UE pentru a sprijini destinațiile în tranziția lor către sustenabilitate și pentru a răspunde nevoilor lor specifice în materie de infrastructură; invită Comisia să consolideze sprijinul acordat infrastructurii energetice a sectorului turistic, iar statele membre să includă nevoile energetice ale acestui sector în planurile lor naționale privind energia și clima;

22. salută Planul de investiții pentru transporturi sustenabile (STIP), așteptându-se ca acesta să stimuleze investițiile în combustibili sustenabili pentru transportul aerian și naval, inclusiv pentru flota existentă de ambarcațiuni de agrement, care sunt sectoare greu de decarbonizat; îndeamnă Comisia și statele membre să se asigure că traiectoria către zero emisii nete, în special trecerea la combustibili sustenabili, evită costurile ascunse, birocrația excesivă, suprataxele nejustificate ale companiilor aeriene, care majorează prețurile biletelor pentru turiști, rezidenți și IMM-uri, precum și impunerea unor costuri de exploatare disproporționate sau a unor sarcini legate de infrastructură asupra regiunilor ultraperiferice, insulelor și zonelor îndepărtate; trage un semnal de alarmă cu privire la introducerea unor noi măsuri fiscale, cum ar fi o taxă pe combustibil, care ar putea pune în pericol conectivitatea, accesibilitatea ca preț și competitivitatea sectorului turismului;

23. evidențiază că taxele turistice ecologice („ecotaxe”) ar putea aduce rezultate tangibile comunităților locale prin finanțarea de proiecte în favoarea locuitorilor și a mediului; constată că o numeroase orașe și regiuni au introdus deja astfel de taxe ecologice cu rezultate bune, care ar trebui analizate și, eventual, luate ca exemplu; invită Comisia să includă aceste exemple în viitoarea sa strategie privind turismul sustenabil, cu noi orientări pentru statele membre și regiunile acestora în a sprijini investițiile în turismul sustenabil, contribuind la dezvoltarea teritorială echilibrată și la prosperitatea comună;

24. admite că industria navelor de croazieră este un sector european important și motor al industriei construcțiilor și reparațiilor navale, în care UE este unul dintre liderii mondiali, dar ia act de problemele de sustenabilitate în anumite destinații turistice; solicită sisteme de stimulente și investiții pentru a extinde posibilitățile de alimentare sustenabilă cu energie electrică de la mal și pentru a promova staționarea peste noapte sau pe perioade mai lungi în porturi, în special în principalele porturi de croazieră; încurajează dialogul continuu cu acest sector pentru ca escalele în port și sejururile mai lungi să contribuie la crearea de valoare locală, la mobilitatea durabilă și la reducerea congestionării; subliniază nevoia de a încuraja gestionarea durabilă a activității și traficului navelor de croazieră, pentru a asigura un echilibru între beneficiile economice, integritatea de mediu a destinațiilor și bunăstarea socială accentuată a comunităților locale;

25. consideră că, în acest context, o mai bună gestionare a destinațiilor

ar trebui să țină seama de toate acostările; subliniază și că se impune o distribuție echilibrată și proporțională a sosirilor programate prin sisteme de alocare la dană, pentru a reduce presiunea în perioade de vârf asupra destinațiilor și pentru a maximiza beneficiile economice locale, reducând în același timp la minimum impactul asupra mediului; subliniază și necesitatea elaborării unei metodologii pentru calcularea intensității turistice în destinațiile care primesc vizitatori de pe vasele de croazieră; subliniază, în acest context, rolul esențial al organizațiilor de gestionare a destinațiilor (OGD), în strânsă cooperare cu autoritățile locale și părțile interesate, pentru a gestiona fluxurile de vizitatori și a garanta că turismul de croazieră contribuie la dezvoltarea locală sustenabilă; recomandă Comisiei să compileze exemple de bune practici care să servească drept modele pentru alte sectoare din întreaga UE, pe baza unor inițiative precum raportul său din 2023 intitulat „Bune practici pentru un turism de croazieră sustenabil”, pentru a promova sustenabilitatea și competitivitatea turismului;

26. subliniază că sunt necesare drepturi consistente și executorii ale pasagerilor pentru toate modurile de transport, inclusiv pentru călătoriile multimodale complexe, ceea ce va menține avantajul competitiv al Europei în turismul mondial, fără a afecta inovarea, competitivitatea și investițiile în sectorul transporturilor; observă că pasagerii au așteptări tot mai mari în ceea ce privește fiabilitatea, transparența și protecția în caz de probleme și întârzieri, mai ales atunci când sunt combinate diferite moduri de transport sau diferiți operatori în cursul unei călătorii; subliniază, în acest context, necesitatea de a elabora o strategie a UE pentru un transport turistic eficient, care să reducă timpii de așteptare, dublarea procedurilor și obstacolele administrative, promovând totodată interoperabilitatea biletelor și a documentelor de călătorie și eficiența controalelor la frontieră; subliniază importanța capitală a asigurării unor drepturi consistente pentru pasageri în cazul călătorilor cu dizabilități și cu mobilitate redusă, în primul rând pentru a îmbunătăți incluziunea și echitatea socială, dar și pentru a îmbunătăți poziția Europei ca furnizor de servicii turistice și de transport accesibile și de înaltă calitate, ceea ce va spori și mai mult competitivitatea turismului european;

Dotarea destinațiilor Europei cu capacitățile necesare pentru a promova excelența locală

27. avertizează că turismul dezechilibrat riscă să pună presiune asupra destinațiilor, să dăuneze comunităților locale și locuitorilor și să erodeze atractivitatea culturală și naturală a Europei; subliniază, în schimb, că, dacă este bine gestionat, turismul are o valoare imensă și un potențial uriaș de a genera beneficii favorabile incluziunii, de a consolida coeziunea socială, de a proteja patrimoniul cultural și de a crea locuri de muncă de înaltă calitate; reiterează faptul că, fiind o componentă integrantă a strategiei industriale a UE, turismul

necesită o guvernanță eficace, inclusiv la destinație, și măsuri de politică coordonate pentru ca cererea să fie distribuită strategic între destinațiile consacrate și cele emergente; invită, prin urmare, Comisia și statele membre să ia măsuri, de exemplu prin promovarea turismului și în afara sezonului; invită statele membre să încurajeze diversificarea și promovarea destinațiilor și activităților mai puțin frecventate și subliniază că aceste eforturi ar trebui să fie sprijinite de inițiative de planificare și de sensibilizare bazate pe date, pentru a menține statutul Europei ca destinație principală la nivel mondial;

28. se declară convins că reziliența sectorului în fața diferitelor probleme necesită o strategie clară, obiective bine definite și un proces participativ și bazat pe date concrete de elaborare a politicilor și a legislației; salută, în acest context, inițiativa Comisiei de a elabora prima strategie a UE pentru turism sustenabil și recunoaște potențialul său de a oferi statelor membre, regiunilor și părților interesate din sector un cadru larg pentru conturarea unui model de turism mai sustenabil, mai inovator, mai echilibrat și mai favorabil incluziunii; consideră că strategia ar trebui să redefinească rolul turismului dincolo de impactul său economic imediat, recunoscând contribuția sa la prosperitatea comună, coeziunea socială și o dezvoltare regională echilibrată; solicită, în paralel cu această strategie, un plan de punere în aplicare care să evalueze nevoile și nivelurile diferite de conectivitate ale fiecărei regiuni și destinații turistice, acordând prioritate infrastructurii turistice din destinațiile vulnerabile; subliniază că acest plan ar trebui să fie dublat de un program de finanțare adecvat, de un calendar clar și de un proces solid de evaluare pentru a asigura o tranziție coerentă și justă pentru Europa;

29. subliniază că, pentru a reuși într-un peisaj global al călătoriilor din ce în ce mai competitiv, Europa are nevoie de o coordonare mai puternică la nivelul UE și de investiții pentru a-și spori vizibilitatea internațională; solicită dezvoltarea unui cadru coerent cu tema „Destinația Europa” în strategia UE pentru turism sustenabil, care să completeze strategiile naționale și regionale, să consolideze atractivitatea globală a Europei și să dea o impresie consecventă și de înaltă calitate a continentului, evidențiind în același timp excelența locală și sprijinind tranziția Europei către o destinație-model la nivel mondial până în 2030;

30. solicită înființarea unei Direcții generale pentru turism sustenabil în cadrul Comisiei;

31. subliniază că natura transversală a sectorului trebuie să se reflecte în mod adecvat în toate politicile de resort ale UE, fiind aliniată legislația în domenii precum transporturile, mediul, dezvoltarea regională și rurală, digitalizarea, competitivitatea, ocuparea forței de muncă, educația și accesul la locuințe la prețuri accesibile, cu expertiză din toate acestea;

32. evidențiază importanța unor modele de guvernanță structurate, pe mai multe niveluri, care să implice sistematic autoritățile locale și regionale, organizațiile de gestionare a destinațiilor și părțile interesate din sectorul privat, asigurând strategii coerente și incluzive în domeniul turismului; subliniază avantajul strategic al OGD-urilor, deoarece pot să-și valorifice prezența la fața locului pentru a-și extinde raza de acțiune și a constitui parteneriate cu toate părțile interesate relevante, printre care IMM-uri; subliniază că multe destinații mici și rurale nu dispun de capacitatea administrativă și analitică de a elabora și de a pune în aplicare strategii sustenabile de turism și ar putea beneficia de sprijin specific din partea UE pentru a-și consolida capacitățile de gestionare a destinațiilor; invită totodată statele membre să consolideze rolul OGD-urilor prin sprijin financiar, capacitate tehnică, coordonarea activităților lor și perfecționarea lucrătorilor necesară pentru a orienta în mod eficace gestionarea destinațiilor;

33. subliniază că modelele structurate și pe mai multe niveluri de guvernanță a turismului ar trebui consolidate prin dezvoltarea și actualizarea periodică a planurilor de gestionare a destinațiilor turistice, coordonate de OGD-uri în cooperare cu autoritățile publice regionale și locale, cu părțile interesate din domeniul turismului și cu localnicii, asigurând abordări coerente și favorabile incluziunii și permițând OGD-urilor să coordoneze și să promoveze produse turistice locale diversificate; subliniază că planurile de gestionare a destinațiilor ar trebui să se bazeze pe indicatori clari de sustenabilitate și, după caz, pe efectuarea de evaluări ale capacității, asigurând o planificare factuală și competitivitatea pe termen lung;

34. constată că adoptarea unei perspective regionale mai ample asupra turismului poate îmbunătăți planificarea transporturilor și a turismului, poate reduce fragmentarea politicilor și poate promova o mai mare echitate, integrare și cooperare între zonele cu niveluri diferite de intensitate turistică; subliniază rolul esențial al autorităților locale și regionale în elaborarea strategiilor de turism sustenabil, dezvoltarea de rute culturale tematice, promovarea identității locale, protejarea patrimoniului cultural și imaterial și sprijinirea inițiativelor turistice plasate sub responsabilitatea comunității; subliniază totodată importanța integrării turismului în strategiile de reindustrializare regională și de specializare inteligentă, asigurându-se că turismul sprijină și completează o bază productivă diversificată, iar nu să o înlocuiască;

35. subliniază vulnerabilitatea deosebită a destinațiilor care depind intensiv de turism, în care alienarea localnicilor, infrastructura suprasolicitată, impactul tot mai mare asupra mediului și amenințările la adresa culturii și patrimoniului local devin tot mai acute; încurajează promovarea regiunilor mai puțin vizitate și dezvoltarea unor centre turistice regionale ce prezintă interes la nivel de patrimoniu, gastronomie, natură și activități culturale locale,

pentru a consolida excelența locală și a promova un model de creștere durabilă care să depășească oferta saturată de turism pe litoral; îndeamnă Comisia și statele membre să finanțeze și inițiative care vizează revitalizarea satelor istorice și promovarea de produse locale tradiționale, prin dezvoltarea unor itinerarii în natură și a altor trasee în natură și crearea unei mărci pentru destinațiile turistice remarcabile din mediul rural, ce se disting prin bogăția naturii, anume un sistem similar „steagului albastru” pentru zonele litorale;

36. ia act de faptul că călătoriile pe distanțe scurte, cu emisii scăzute și cu emisii zero consolidează coeziunea regională prin menținerea valorii locale și prin consolidarea turismului orientat către IMM-uri și ancorat în comunitate în zonele interioare și agricole; subliniază contribuția turismului de proximitate la reducerea presiunii asupra destinațiilor supraaglomerate și la susținerea activității economice pe tot parcursul anului, a stabilității forței de muncă și a prezenței demografice în regiunile slab populate; subliniază necesitatea consolidării circuitelor turistice scurte care să aducă vizitatorii în contact cu microproducători, cum ar fi microberăriile, micii producători de vinuri, meșteșugarii și asociațiile culturale; încurajează, în acest sens, crearea și recunoașterea la nivelul UE de rețele locale tematice pentru a promova patrimoniul local și regional și pentru a consolida turismul cultural și regenerativ; atrage atenția asupra rolului instrumentelor digitale interactive și al platformelor digitale tematice, al hărților tematice interactive și al calendarelor evenimentelor în facilitarea vizibilității și în prezentarea excelenței locale;

37. subliniază rolul pozitiv al fondurilor de coeziune și de dezvoltare pentru investiții în turism, cultură și sectorul agroalimentar; observă că regiunile care beneficiază de astfel de fonduri ar trebui să fie sprijinite să adopte metodologii turistice care integrează planificarea și dimensiunea operativă; solicită consolidarea sprijinului din partea Uniunii pentru agroturism și inițiativele „de la fermă la consumator” și „din câmp la consumator”, care creează lanțuri valorice veritabile și experiențe turistice autentice; subliniază că aceste modele consolidează economiile rurale, sprijină producătorii locali, diversifică ofertele turistice și contribuie la un turism durabil și de înaltă calitate în întreaga UE;

38. recunoaște potențialul sportului și al turismului activ și în aer liber de a contribui la dezvoltarea regională, de a promova stiluri de viață sănătoase și de a atenua presiunea sezonieră și solicită o integrare mai sistematică a infrastructurii sportive în cadrele turistice; evidențiază și oportunitățile oferite de turismul medical, balnear și de sănătate, în special în societățile în curs de îmbătrânire, și solicită elaborarea unor standarde de calitate și dezvoltarea cooperării transfrontaliere în acest sector în creștere; subliniază, în acest context, că trebuie promovată incluziunea și accesibilitatea în turism, îmbunătățite gama și vizibilitatea serviciilor accesibile și

dezvoltate oferte turistice care să aducă beneficii atât localnicilor, cât și vizitatorilor, în special persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități;

39. reiterează faptul că sectorul HORECA este un pilon central al ecosistemului turistic și al structurii culturale a Europei, strâns legat de IMM-urile locale, instituțiile culturale și piețele regionale ale forței de muncă, și subliniază rolul esențial al restaurantelor, cafenelelor și barurilor din Europa – în principal microîntreprinderi și întreprinderi familiale – în generarea de locuri de muncă la toate nivelurile de competențe și în conservarea identității locale și a patrimoniului cultural; solicită politici care să sprijine întreprinderile din acest sector să ofere oaspeților experiențe de înaltă calitate, să consolideze dinamismul cultural, să îmbunătățească calitatea locurilor de muncă din acest sector și să creeze valoare durabilă pe termen lung pentru destinațiile europene;

40. salută Regulamentul privind închirierea de locuințe pe termen scurt[37], aplicabil în toate statele membre de la 20 mai 2026, ca un pas înainte către o gestionare mai eficace a destinațiilor; își exprimă însă îngrijorarea cu privire la creșterea nereglementată a închirierilor pe termen scurt și la impactul acestora asupra locuințelor, în special cu privire la accesibilitatea prețurilor pentru localnici și lucrătorii indispensabili, asupra coeziunii sociale, anume eliminarea treptată a localnicilor și a unor întregi comunități din pozițiile consacrate în viața și cârmuirea locală, precum și asupra serviciilor urbane indispensabile, situație care afectează în mod direct viața localnicilor; reamintește că hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene în cauzele conexate C-724/18 și C-727/18[38] a afirmat că reglementarea închirierilor pe termen scurt la nivel național, regional sau local poate fi justificată de un interes public legitim, cu condiția ca măsurile adoptate să fie necesare, adecvate și proporționale; invită, prin urmare, Comisia să propună rapid acte legislative pentru a stabili un cadru european coerent, factual și sustenabil pentru închirierile pe termen scurt, definind standarde pentru furnizarea de servicii și categorii clare de gazde și permițând statelor membre, inclusiv autorităților regionale și locale, să aplice măsuri proporționale și factuale, cum ar fi plafoanele de cazare, procedurile de autorizare, compensarea și clasificarea pe zone, reamintind că politica în domeniul locuințelor rămâne în primul rând

---

37 Regulamentul (UE) 2024/1028 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 privind colectarea și schimbul de date referitoare la serviciile de închiriere de locuințe pe termen scurt și de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1724 (JO L, 2024/1028, 29.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1028/oj).

38 Hotărârea Curții de Justiție (Marea Cameră) din 22 septembrie 2020, Cali Apartments SCI și HX/Procureur général près la cour d’appel de Paris și Ville de Paris, cauzele conexate C-724/18 și C-727/18, ECLI:EU:C:2020:743.

de competența statelor membre;

41. reiterează că turismul ar trebui considerat o oportunitate strategică condiționată de coexistența sustenabilă a vizitatorilor și a rezidenților; consideră că închirierile pe termen scurt, bazate pe premisa legăturii personale dintre gazdă și oaspeți, pot revigora implicarea locală în turism și pot permite experiențe mai autentice; consideră că utilizarea locuințelor proprii pentru turism poate oferi gospodăriilor venituri suplimentare și poate contribui la finanțarea renovărilor pentru optimizare energetică; evidențiază însă că ceea ce a început ca un model de economie colaborativă a evoluat treptat către o industrie comercializată, dominată în prezent în mare măsură de societăți comerciale care gestionează numeroase locuințe, adeseori fără să aibă aceleași obligații ca cele impuse furnizorilor consacrați de facilități de cazare; solicită să se facă o distincție clară între închirierile de natură comercială și cele necomerciale pe termen scurt; subliniază că orice măsură de reglementare ar trebui să rămână proporțională, adaptată la contextele locale și să țină seama de economiile și comunitățile locale din domeniul turismului, acordând în același timp statelor membre, regiunilor și autorităților locale flexibilitatea de a concepe și de a pune în aplicare măsuri adaptate circumstanțelor lor locale specifice și pieței locuințelor;

42. subliniază că se impun mecanisme solide de asigurare a respectării legii pentru ca numai activitățile de închiriere pe termen scurt conforme să poată fi prezente pe platformele digitale, având în vedere rolul central al platformelor pe piața închirierilor pe termen scurt, și că închirierile ilegale pe termen scurt identificate de autorități ar trebui eliminate cu promptitudine; subliniază totodată că sunt esențiale obligații clare de diligență pentru platforme, cum ar fi verificarea numerelor de înregistrare, dublate de mecanisme de control consolidat pentru a preveni înregistrările frauduloase sau nevalide, precum și de mecanisme eficace de notificare, de acțiune și de eliminare pentru prompta îndepărtare a listărilor neconforme de închiriere de locuințe pe termen scurt; subliniază că un nou cadru legislativ ar trebui și să ofere mecanisme solide pentru a sprijini aplicarea și respectarea normelor naționale sau locale care vizează gestionarea ofertei de închiriere pe termen scurt, de exemplu aplicarea eficace a plafoanelor de cazare sau a altor măsuri, cum ar fi cerințele de izolare fonică;

43. subliniază aici că, în destinațiile turistice cu limitări structurale și geografice, cum ar fi insulele, regiunile ultraperiferice și anumite zone de coastă, presiunile turistice, împreună cu lipsa de locuințe publice și la prețuri accesibile, agravează criza locuințelor; solicită măsuri de politică de coeziune adaptate la aceste condiții specifice, în conformitate cu articolele 174 și 349 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene;

44. recunoaște limitările actuale ale etichetei ecologice a UE; recunoaște

că se impune o abordare armonizată pentru o etichetare a gradului de sustenabilitate în sectorul turistic european, care să permită crearea unui cadru unic și transparent de stimulare a dezvoltării sustenabile, pentru schimburi de bune practici și consolidarea capacităților, să stimuleze încrederea consumatorilor și să crească competitivitatea, eficiența și vizibilitatea globală a societăților și destinațiilor turistice europene, pentru ca Europa să devină un model de turism sustenabil la nivel mondial; subliniază că armonizarea nu înseamnă utilizarea unui certificat unic, ci mai degrabă utilizarea unei metodologii comune pentru conceperea și stabilirea unor standarde sau criterii clare; subliniază importanța certificării acreditate și independente de către terți pentru ca certificarea gradului de sustenabilitate să fie credibilă, respectând cadrul de reglementare al UE, anume Directiva privind capacitarea consumatorilor[39]; solicită insistent extinderea acesteia și la alte segmente ale lanțului valoric al turismului, inclusiv la companiile de croazieră, operatorii de turism, organizatorii de reuniuni, conferințe și expoziții, atracții, servicii de alimentație și băuturi, destinații și turism favorabil comunității care implică localnici, pentru a sprijini o tranziție sustenabilă bazată pe evaluări aprofundate ale impactului și pe consultări cu părțile interesate; subliniază totodată că o astfel de etichetă de sustenabilitate la nivelul UE ar trebui să rămână voluntară, proporțională, abordabilă ca preț, simplu de aplicat pentru IMM-uri și sprijinită prin formare și stimulente financiare pentru a preveni obligații administrative nejustificate pentru micii operatorii turistici;

45. invită Comisia și statele membre să sprijine tranziția turismului către un model de economie circulară prin promovarea unor acțiuni care îmbunătățesc eficiența gestionării apei, a energiei și a deșeurilor, reduc consumul excesiv, previn degradarea habitatelor, protejează biodiversitatea și reduc la minimum amprenta de mediu a activităților turistice asupra destinațiilor, ghidate de un proces decizional bazat pe date; invită, în paralel, Comisia să intensifice sprijinul pentru inovare în vederea reducerii risipei de alimente și să o reflecte în programele relevante; îndeamnă, de asemenea, la promovarea lanțurilor scurte de aprovizionare în sectorul HORECA prin facilitarea intrării pe piață a microîntreprinderilor și întreprinderilor mici și mijlocii, cum ar fi fermele mici și artizanii;

46. recunoaște că sectorul turismului ia măsuri importante pentru a-și reduce amprenta de mediu, inclusiv eliminarea treptată a sticlelor de apă de unică folosință, îmbunătățirea sistemelor de iluminat și de

---

39 Directiva (UE) 2024/825 a Parlamentului European și a Consiliului din 28 februarie 2024 de modificare a Directivelor 2005/29/CE și 2011/83/UE în ceea ce privește consolidarea rolului consumatorilor în vederea tranziției verzi printr-o mai bună protecție împotriva practicilor neloiale și o mai bună informare (JO L, 2024/825, 6.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/825/oj).

economisire a apei eficiente din punct de vedere energetic, prelungirea duratei de viață a mobilierului prin reparare și reutilizare și reducerea deșeurilor alimentare, cu un cadru legislativ solid prevăzut de regulamentele recente ale UE, cum ar fi Directiva privind materialele plastice de unică folosință și Regulamentul privind ambalajele și deșeurile de ambalaje[40], încă în curs de punere în aplicare; invită Comisia să realizeze un studiu pentru a identifica și a evalua lacunele din Directiva privind materialele plastice de unică folosință în turism și sectorul HORECA și să propună măsuri de contracarare, inclusiv prin acordarea de sprijin la punerea în aplicare și de stimulente acestui sector pentru a accelera, ori de câte ori este posibil, eliminarea treptată a materialelor plastice de unică folosință din sectorul turismului și al ospitalității din UE, pe baza unui calendar de tranziție realist și susținut de o evaluare a impactului, de date științifice și de o consultare a părților interesate, asigurându-se, în același timp, că nu sunt impuse costuri disproporționate micilor operatori;

47. invită Comisia și statele membre să treacă de la un management reactiv la unul proactiv în dezvoltarea turismului, cu un schimb îmbunătățit de date, și să colecteze, să analizeze și să utilizeze date pentru gestionarea destinațiilor și raportarea cu privire la sustenabilitate, subliniind că această tranziție ar contribui la asigurarea unui turism sustenabil și de înaltă calitate; subliniază că schimbul coordonat de date la toate nivelurile permite monitorizarea în timp real și previzionarea inteligentă, permițând ca, la destinațiile turistice, fluxurile de vizitatori către atracțiile culturale și naturale să poată fi regulate, să se prevină supraaglomerarea, să se gestioneze resursele, să se sprijine eforturile de reducere a presiunii în sezon și să se permită o adaptare flexibilă la schimbări; subliniază că evoluția rapidă a IA generative riscă să recompenseze actorii mari și sofisticați tehnologic de pe piața turismului, exacerbând inegalitățile existente și lăsând multe destinații și IMM-uri în urmă dacă nu vor beneficia de un sprijin adecvat în crearea de capacități; invită Comisia, în acest context, să ofere finanțare dedicată și orientări privind instrumentele financiare pentru IMM-uri pentru a promova datele, digitalizarea și adoptarea IA în sectorul turismului;

48. solicită o abordare sistemică a turismului, înlocuind logica fragmentată, bazată pe piață sau pe produs, cu modele de guvernanță integrate; sprijină crearea unor indicatori cuprinzători care să vizeze, printre altele, crearea de locuri de muncă de calitate, condițiile de ocupare a forței de muncă, bunăstarea comunității

---

40 Regulamentul (UE) 2025/40 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 decembrie 2024 privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, de modificare a Regulamentului (UE) 2019/1020 și a Directivei (UE) 2019/904 și de abrogare a Directivei 94/62/CE (JO L, 2025/40, 22.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/40/oj).

locale, utilizarea eficientă a resurselor, degradarea mediului și emisiile de dioxid de carbon, pe baza unor metodologii de calcul acceptabile la nivel mondial, pentru a promova un proces transparent de elaborare a politicilor, a orienta investițiile responsabile și a permite comparabilitatea datelor între destinații; salută elaborarea unui set armonizat și recunoscut la nivel mondial de indicatori privind turismul sustenabil, observând că metodologia respectivă este testată de Centrul de competențe al UE pentru a sprijini gestionarea datelor în destinațiile inteligente (D3Hub), cu contribuții din partea a 40 de OGD-uri europene și a Sistemului european de indicatori turistici (ETIS); insistă asupra faptului că o abordare la nivelul UE a indicatorilor privind turismul sustenabil ar trebui să fie pe deplin compatibilă cu cadrele existente, cum ar fi cadrul statistic pentru măsurarea sustenabilității turismului sau cadrul metodologic al conturilor satelit pentru turism, permițând o standardizare și o analiză comparativă eficace și asigurând procese de raportare simplificate care reduc obligațiile administrative pentru societățile turistice;

49. subliniază că o guvernanță centrată pe date și pe mai multe niveluri este esențială pentru realizarea sustenabilității și gestionarea eficace a crizelor imprevizibile, cum ar fi pandemiile și alte crize legate de sănătate, șocurile geopolitice, evenimentele climatice și naturale extreme, perturbările provocate de om sau tehnologice și recesiunile economice, precum și crizele structurale din ce în ce mai mari, cum ar fi declinul demografic, depopularea și deficitul de locuințe; subliniază necesitatea de a integra transportul de marfă și logistica în instrumentele de pregătire pentru situații de criză, având în vedere importanța lor vitală pentru garantarea continuității serviciilor turistice și a lanțurilor de aprovizionare; constată cu îngrijorare că reticența părților interesate de a face schimb de date, din cauza unor rezerve ce țin de tehnologie, suveranitatea asupra datelor, încredere, riscuri și costuri reale, încetinește realizarea spațiului european al datelor referitoare la turism; atrage atenția asupra tabloului de bord al UE privind turismul și asupra D3Hub ca exemple ce arată cum agregarea informațiilor la nivelul UE poate susține acțiunile locale și lanțurile de aprovizionare a sectorului turismului în perioade de incertitudine; reiterează că aceste mecanisme asigură că OGD-urile și IMM-urile au acces facilitat la date interoperabile pentru a sprijini procesul decizional bazat pe dovezi, consolidând și protejând astfel reziliența de-a lungul lanțurilor lor valorice; subliniază și contribuțiile D3HUB în a sprijini destinațiile turistice să utilizeze în mod strategic datele, subliniază că această inițiativă este esențială pentru consolidarea guvernanței bazate pe date și pregătirea sectorului pentru tranziția digitală și invită Comisia să asigure continuitatea sa după 2026, în conformitate cu obiectivele strategice ale UE;

50. invită Comisia și statele membre să înființeze o platformă centralizată bazată pe date verificabile pentru a cartografia

evenimentele majore din întreaga UE care pot declanșa perturbări locale, în special în regiunile vulnerabile, și să instituie un mecanism european specific de gestionare a crizelor pentru turism, pentru a consolida pregătirea, prevenirea crizelor și reziliența la crizele viitoare; invită totodată Comisia să integreze mecanismul cu instrumente avansate de pregătire pentru situații de criză și cu măsuri de răspuns rapid, inclusiv sisteme de alertă rapidă, planificare pentru situații neprevăzute, infrastructură și coridoare strategice de transport și sprijin specific prin proceduri flexibile, pentru a spori reziliența și siguranța turismului;

51. observă că tehnologia și o mai mare atenție pentru aspectele de mediu determină trecerea de la vizitarea pasivă a obiectivelor turistice la vizite cu un țel concret, personalizate și responsabile; subliniază potențialul sistemelor de recomandare generatoare de itinerarii de a cultiva turismul lent, în comunitate, cum ar fi mersul cu bicicleta și drumețiile, care aduce beneficii IMM-urilor locale, comunităților, producătorilor locali, inclusiv celor recunoscuți de indicațiile geografice, precum și culturilor și produselor; insistă însă că, pentru a valorifica acest potențial, sectorul trebuie să integreze grupurile locale și localnicii în lanțul valoric al turismului, alături de marile corporații, de exemplu prin sprijin de specialitate în utilizarea instrumentelor digitale, înființarea de consilii pluripartite cu roluri consultative și de consiliere privind licențele, capacitatea de suport, limitele și planificarea, precum și diversificarea ofertelor sale pentru a reduce dependențele de piață și sezoniere; invită statele membre să promoveze inițiative educative în școli și campanii mai ample de informare pentru a promova practicile turistice sustenabile;

Conturarea viitorului turismului prin competențe și implicare culturală

52. subliniază că existența unei forțe de muncă calificate, apreciate și de înaltă calitate constituie coloana vertebrală a economiei europene a turismului; ia act de problemele structurale, cum ar fi salariile mici în anumite sectoare turistice, munca informală, munca cu fracțiune de normă și munca nedeclarată, caracterul sezonier, formarea limitată și, uneori, condițiile de muncă precare, care continuă să perpetueze deficitul de forță de muncă și de competențe în turism, exacerbat și mai mult de inegalitatea de gen persistentă, deoarece femeile reprezintă majoritatea forței de muncă din turism și domină ocupațiile slab remunerate, cu utilizare intensivă a forței de muncă și temporare; se bucură că, în unele state membre, s-au înregistrat progrese la îmbunătățirea condițiilor de muncă, a organizării timpului de lucru și a remunerării, inclusiv prin contracte colective de muncă actualizate în urma pandemiei de COVID-19; solicită însă noi progrese pentru o piață a muncii în domeniul turismului cu locuri de muncă de calitate, salarii echitabile, o protecție socială fiabilă și locuri de muncă pe tot parcursul anului, inclusiv în afara sezonului turistic; atrage atenția și asupra valorii formării remunerate în

timpul programului de lucru și asupra importanței extinderii acestor oportunități în favoarea lucrătorilor sezonieri în afara sezonului;

53. atrage atenția asupra cererii tot mai mari de forță de muncă adaptabilă și rezilientă în situații de criză, dotată cu competențe digitale și ecologice, care să poată pune în aplicare soluții inovatoare prin care se atinge un echilibru între creșterea economică și protecția mediului; subliniază că tranziția digitală și tranziția verde oferă oportunități de locuri de muncă mai bune, mai sigure și mai reziliente în lanțurile valorice din turism și îndeamnă ca aceste oportunități să fie optim valorificate, inclusiv prin cooperarea cu autoritățile regionale și locale în elaborarea de programe de formare specializate pentru profesioniștii din turism;

54. solicită o agendă coordonată la nivelul UE pentru perfecționarea și recalificarea forței de muncă din domeniul turismului, în conformitate cu Pactul pentru competențe, astfel încât să se soluționeze deficitul de forță de muncă, să se îmbunătățească condițiile de muncă, să se depășească barierele din calea mobilității, să se răspundă la evoluția cererii de competențe și să se consolideze atractivitatea și competitivitatea pe termen lung a sectorului, asigurând o valoare durabilă pentru destinațiile europene și promovând modul de viață european; propune introducerea unui card de competențe turistice, conceput în strânsă cooperare cu partenerii sociali și recunoscut în toate statele membre și în toate sectoarele industriei turismului, pentru a documenta formarea, competențele, calificările și experiența profesională acreditate; propune ca formarea să fie oferită și cofinanțată prin intermediul programelor UE, inclusiv Fondul social european Plus, Erasmus+, programele privind piața unică și Europa digitală;

55. subliniază că perfecționarea și recalificarea trebuie să meargă mână în mână cu valorificarea fiecărui rol – de la legăturile umane, care sunt indispensabile pentru furnizarea de servicii de înaltă calitate și adaptate cultural, la roluri solicitante din punct de vedere fizic care susțin multe servicii turistice – asigurându-se că niciunul dintre aceste aspecte nu se pierde pe măsură ce sectorul trece la modele mai digitalizate; constată că atât competențele non-tehnice, cât și munca fizică rămân subevaluate din punct de vedere economic și politic, lipsind adesea o recunoaștere oficială, formarea sau remunerarea comparabilă cu cea a rolurilor tehnice sau de conducere; solicită ca aceste competențe și roluri să fie recunoscute, apreciate și recompensate în mod corespunzător, aspect esențial pentru creșterea calității locurilor de muncă, promovarea egalității de gen și asigurarea faptului că dimensiunea umană a turismului este pe deplin recunoscută și cultivată în cadrul modelului turistic european;

56. încurajează o cooperare mai strânsă între societățile din turism, învățământ și autorități publice pentru a promova programe de

formare și de ucenicie de înaltă calitate și pentru a răspunde viitorului necesar de competențe; subliniază importanța inițiativelor specifice – cum ar fi programele de învățământ în dialog cu sectorul privat, parcursurile profesionale clare și programele de mentorat – care sporesc atractivitatea carierelor în sectorul HORECA pentru tineri și contribuie la construirea unei forțe de muncă mai robuste și mai calificate în acest sector; insistă asupra faptului că aceste inițiative trebuie să se traducă în locuri de muncă de calitate, inclusiv contracte pe termen lung, oportunități reale de evoluție în carieră și creșteri salariale;

57. subliniază că cultura, profund legată de modul nostru de viață, este fundamentală pentru atractivitatea turistică a Europei și pentru identitățile și culturile noastre naționale; reamintește că această structură culturală cuprinde, printre multe alte elemente, tradiții sustenabile, patrimoniul arheologic și limbile locale, a căror conservare reflectă respectul real pentru identitățile regionale și naționale și continuitatea comunităților locale; salută eforturile depuse de unele state membre de a restitui opere culturale și obiecte de artă țărilor lor de origine; subliniază noul cadru strategic al Busolei pentru cultura Europei ca instrument-cheie pentru consolidarea dimensiunii culturale a politicilor UE; invită Comisia, având în vedere oferta turistică diversă și bogată a UE, să plaseze programele UE, cum ar fi DiscoverEU, Capitalele Europene ale Culturii și Marca patrimoniului european, în centrul inițiativei „Destinația Europa” în cadrul noii strategii pentru turism sustenabil;

58. salută rolul indispensabil al lucrătorilor culturali profesioniști, al organizațiilor locale și al voluntarilor în calitate de custozi ai patrimoniului cultural al Europei, ale căror activități variază de la întreținerea și conservarea siturilor până la implicarea publicului prin activități de informare a comunității și vizite ghidate; subliniază rolul lor în consolidarea caracterului distinctiv și atractiv al Europei ca destinație turistică mondială; constată că, adesea, condițiile de muncă precare și remunerarea inadecvată nu reflectă valoarea contribuției lor la protejarea și transmiterea patrimoniului cultural al Europei, situație care poate fi agravată și mai mult de creșterea presiunii concurențiale exercitate de platforme care subcotează prețurile tururilor culturale și ale serviciilor de ghizi turistici, prin practici alternative de remunerare și taxe de conectare;

59. recunoaște aici angajamentul remarcabil al voluntarilor, care își dedică mare parte din timpul liber, în special concediul anual, pentru a sprijini conservarea culturală în Europa; invită Comisia, în cooperare cu statele membre, să propună orientări pentru a stimula și a permite publicului să se implice în activități de voluntariat cultural, cum ar fi prin măsuri de sprijin care să faciliteze participarea și să promoveze recunoașterea voluntarilor culturali în întreaga UE; subliniază că promovarea voluntariatului cultural consolidează obiectivele Anului european al competențelor și

programele actuale ale UE, cum ar fi Erasmus+, încurajând transmiterea cunoștințelor de la o generație la alta, schimbul de competențe și o implicare culturală mai profundă; subliniază că obiectivul pe termen lung este profesionalizarea și solicită un sistem de trecere de la nivel de pasiune personală la un nivel de profesie, care să permită formarea, certificarea și remunerarea echitabilă, cofinanțate prin Erasmus+, Europa creativă și Fondul social european Plus, pentru a-i ajuta pe cei care își păstrează identitatea să dezvolte cariere viabile, la alegere; subliniază că sistemul ar trebui să rămână voluntar, concediul cultural nefiind niciodată condiționat de angajamente profesionale; încurajează statele membre să promoveze voluntariatul în moduri care să îmbogățească viața culturală și să completeze locurile de muncă profesionale din domeniul cultural, mai degrabă decât să le înlocuiască;

60. subliniază că este important să se asigure finanțare UE pentru patrimoniul imaterial în următorul CFM, pentru a oferi sprijin direct inițiativelor care protejează și prezintă tradițiile culturale – de la practicile maritime și nautice, cum ar fi navigarea, la limbile și meșteșugurile locale, inclusiv indicațiile geografice – asigurând transmiterea lor între generații și consolidând implicarea comunității în turismul sustenabil și responsabil; evidențiază importanța asigurării unei recunoașteri juste a celor care investesc în patrimoniu și competențe și subliniază că trebuie incluse inițiative turistice locale, conduse la nivel de comunitate, care protejează cunoștințele ancestrale, protejează biodiversitatea și promovează experiențe culturale autentice, în sprijinul comunităților locale; solicită finanțare UE și pentru asociațiile de producători care depun eforturi de a înregistra o indicație geografică în temeiul Regulamentului (UE) 2023/2411[41], recunoscut ca instrument-cheie pentru consolidarea patrimoniului artizanal regional;

61. subliniază că proiectele finanțate ar trebui să promoveze transferul de cunoștințe între zone și sectoare și să valorifice potențialul strategic al turismului pentru a proteja patrimoniul imaterial și a spori beneficiile sociale și economice ale acestuia pentru comunitățile locale, cu o distribuție teritorială mai uniformă și o alocare mai echitabilă a valorii de-a lungul lanțului valoric al turismului; subliniază și că finanțarea ar trebui să acorde prioritate proiectelor care promovează coeziunea teritorială, în special în regiunile în care patrimoniul imaterial este cel mai expus riscurilor și în care turismul cultural poate stimula dezvoltarea locală și poate ajuta la păstrarea densității populației; evidențiază rolul

---

41 Regulamentul (UE) 2023/2411 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 octombrie 2023 privind protecția indicațiilor geografice pentru produsele artizanale și industriale și de modificare a Regulamentelor (UE) 2017/1001 și (UE) 2019/1753 (JO L, 2023/2411, 27.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2411/oj).

parteneriatelor public-privat în îmbunătățirea capacității turismului de a proteja, a promova și a îmbunătăți patrimoniul cultural și solicită intensificarea colaborării dintre autorități, industrie și actorii comunitari pentru a maximiza rezultatele durabile;

62. solicită ca Parlamentul să fie informat anual cu privire la progresele înregistrate în direcția unui turism sustenabil, pe baza introducerii operaționale a tabloului de bord al UE privind turismul și a unor indicatori măsurabili care să vizeze mediul, conectivitatea, pregătirea infrastructurii, calitatea locurilor de muncă și prosperitatea comunității locale, pentru a fundamenta deciziile de finanțare și reformele viitoare;

°

° °

63. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei și guvernelor și parlamentelor statelor membre.